

Förhandsberäkning av skatt och servicecirkuläret till statsmyndigheterna

Av civilekonomen Kjell Fredén

Enligt expeditionskungörelsen SFS 1976: 383 (föret 1964:618) skall expeditionsavgift erläggas med 30:— (trettio) kronor för ”Bevis om särskild förhandsuträkning av skatt, när det utfärdas på begäran”. Detta framgår av en vid kungörelsen fogad avgiftslista (sid 19) under rubriken ”Skatter och allmänna avgifter.”

Riksskatteverket har i Serie Du 1976:8 meddelat följande anvisningar hur den lokala skattemyndigheten skall förfara när en skattskyldig vänder sig till myndigheten med begäran om förhandsberäkning av slutlig skatt (tidigare anvisningar finns i RSV Du 1973:14).

Först hänvisas till servicecirkuläret till statsmyndigheterna (1972:406) enligt vilket myndighet i lämplig utsträckning skall gå allmänheten tillhanda i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde. Begäres upplysning om förhållande som enligt expeditionskungörelsen (1964:618) skall upptas i avgiftsbelagt bevis, skall dock skriftlig uppgift om förhållandet lämnas genom sådant bevis.

Servicecirkuläret (1972:406) har ändrats med SFS 1973:794 — ej omnämnt av RSV. Utökningen innebär att ”När expedition eller annan handling skall lämnas ut, bör den sändas med posten, om ej annat begärts eller är särskilt föreskrivet eller föranledes av omständigheterna — ” — ” Avgift för expedition bör tagas ut genom postförskott. Avgiftsbelagd expedition bör dock ej sändas med posten, om den avgiftsskyldige är bosatt inom myndighetens kansliort och det begärts att försändelse mot postförskott ej skall ske eller om det finns skäl att antaga att försändelsen ej kommer att lösas. Försändelse till lands utom Europa bör sändas med flygpost, om ej särskilda skäl föranleder annat.”

Om handling ej sändes med posten, bör den till vilken handlingen skall lämnas ut underrättas om att handlingen finns att hämta. Samtidigt bör upplysning lämnas om avgift, som skall erläggas för expedition och om annat villkor som gäller för att handlingen skall få lämnas ut —”—”—. ”Vad som enligt detta cirkulär åligger domstol eller annan myndighet skall fullgöras med största skyndsamhet”. Detta är slutorden i servicecirkuläret, som är undertecknat den 9 november 1973 av Carl Gustaf och kontraserat av Lennart Geijer (Justitiedepartementet).

Därefter åter till RSV:s anvisningar rörande förhandsberäkning av slutlig skatt.

”Om en skattskyldig begär bevis om förhandsberäkning av slutlig skatt skall expeditionsavgift erläggas enligt avgiftslistan. Bevis utfärdas exempelvis om dödsbo begär uppgift om kvarskafteskuld eller om skattskyldig önskar definitiv uträkning av sin slutliga skatt.

Den som har för avsikt att göra fyllnadsinbetalning för att undgå kvarstående skatt vänder sig ofta till lokala skattemyndigheten med begäran om hjälp att göra en ungefärlig beräkning av skatten. En sådan ungefärlig skatteberäkning bör ingå som ett led i den lokala skattemyndighetens serviceverksamhet. Beräkningen kan göras med hjälp av källskattetabellerna eller genom ett förenklat debiteringsförfarande. Uppgifter om avgifter, t ex från riksförsäkringsverket eller försäkringskassa, behöver inte inhämtas. Sjukförsäkringsavgiften beräknas med ledning av de uppgifter om karensdagar som den skattskyldige själv lämnar.

Bevis om den ungefärligt beräknade skatten behöver inte utfärdas. Uppgiften kan lämnas på ett formlöst sätt, genom muntligt besked eller kortfattat skriftligt meddelande. Den skattskyldige upplyses om att beräkningen är ungefärlig.

Om den skattskyldige begär det görs en exakt uträkning av skatten, i den mån detta är möjligt. I dessa fall utfärdas bevis i vanlig ordning mot avgift enligt avgiftslistan.”

Detta är troligen för många överraskande men goda nyheter. Min egen reaktion är närmast en stilla förhoppning om, att statsmakten ställer tillräckliga medel och personal till Lokala Skattemyndigheternas förfogande för att dessa ska kunna fullgöra sina skyldigheter i god tid före april månads utgång, då fyllnadsbetalningarna ska vara fullgjorda utan kvarskaftavgifter. Kvarskaftavgifterna och de särskilda avgifterna för social- och arbetsgivaravgifter — vilka inte är avdragsgilla vid inkomstbeskattningen — har blivit så betungande att många skattskyldiga antagligen gärna betalar 30 kronor i expeditionsavgift för att få veta vad deras slutliga skatter resp arbetsgivaravgifter kommer att uppgå till. Det är en olycklig utveckling att många skattebetalare synes ha betraktat slutskaftesedlarna som lotterisedlar, vilket de absolut inte ska vara och ej heller behöver vara enligt vad som framgår av ovanstående redogörelse.